

Vogelwacht Utrecht

DE VOGELWACHT UTRECHT IN VOGELVLUCHT

BESTUUR

De samenstelling van het bestuur was het afgelopen jaar aan de ene kant behoudend en aan de andere kant aan nogal wat veranderingen onderhevig. Behoudend omdat de vacature van de voorzitter niet werd opgevuld. Ook behoudend omdat de eerste penningmeester - Thierry Jansen - en zijn secondanten Willem ten Broeke en Meriam Mentink op hun post bleven. Willem en Meriam hebben wel aangekondigd hun bestuurslidmaatschap per komende ALV te willen beëindigen. Willem ten Broeke heeft toegezegd ook het komend jaar de verzending van *de Kruisbek* en de ledenadministratie te willen verzorgen. Ook zal hij de Twitteraccount van de vereniging blijven voeden. Heike Brandes en Celine Roodhart liepen enige maanden als aspirant-bestuurslid mee. Zij hebben aangegeven geen plaats in het bestuur te ambiëren. Celine heeft er voor gekozen zich als bestuursmedewerker op het gebied van ecologie en ruimtelijke ordening in te zetten en wil dat ook het komend jaar blijven doen. Bart de Knecht heeft het bestuur verlaten. Aangenaam verrast waren we met de komst van Bert van 't Holt die als aspirant-bestuurslid voor versterking kwam zorgen. Uw secretaris Frank Sidler bleef ook op zijn post en schreef dit verslag.

Ledenaantal

Het aantal leden, ereleden en donateurs is in 2012 met 12 afgenomen tot 839.

De afdelingen die in 2012 een vogelherkenningscursus organiseerden gingen er, mede daardoor, op vooruit: Nieuwegein/IJsselstein (+8) en Vechtplassen (+6).

Net als vorig jaar werd het resultaat negatief beïnvloed door 29 wanbetalers!

VWU Ledenaantal per 31-12-2012				
Afdeling	leden	donateurs	ereleden	totaal
Amersfoort	155	3		158
De Bilt/Zeist	82	9		91
Doorn/Driebergen	103	11	1	115
Nieuwegein/IJsselstein	156	6		162
Utrecht-stad	171	10		181
Vechtplassen	115	3		118
Buiten afdelingen	11	3		14
<i>Totaal</i>	<i>793</i>	<i>45</i>	<i>1</i>	<i>839</i>

Bestuursactiviteiten

We vergaderden veelal in wisselende samenstelling. Afgevaardigden waren op 17 januari present bij het afscheid van Els Jonker als lid van de coördinatiegroep Driebergen/Doorn. De coördinatie van de Midwinter Roofvogeltelling was in handen van het secretariaat, oud-voorzitter Frits Franssen was als lid van de rekenkamer op de achtergrond steeds aanwezig en deed in woord en beeld verslag op onze website. Er was regelmatig contact met de vernieuwde coördinatiegroep De Bilt/Zeist. Daaruit voortvloeiend hadden we op diverse niveaus en over diverse onderwerpen overleg met vertegenwoordigers van de Botanische Tuinen van de Universiteit Utrecht. Dit heeft geleid tot een aantal deelprojecten die de afdeling De Bilt/Zeist gaat oppakken. Op 2 april is er over lopende zaken een gesprek geweest met de coördinator van de afdeling Amersfoort. Een afvaardiging heeft op 23 april inzage gehad in het programma dat de vorig jaar op de ALV in leven geroepen Lustrumcommissie die avond presenteerde. Het door de commissie opgestelde plan kon slechts op onderdelen genade vinden bij een meerderheid van het bestuur. We zijn de commissie veel dank verschuldigd voor hun tijd en enthousiasme. We willen de plannen graag als uitgangspunten voor het volgende lustrum gebruikt zien. Het hele jaar door zijn we nauw betrokken geweest bij de redactie van *de Kruisbek*. Deze samenwerking is goed bevallen en zal worden gecontinueerd. Meriam Mentink heeft het initiatief genomen in de organisatie van de Lustrumexcursie op 8 juni 2013 naar De Kreupel. Gezien de eerste reacties heeft zij met deze keuze midden in de roos geschoten. Op 12 november was een afvaardiging aanwezig op de lezing van Richard Pieterse en Michael Kars over The Gambia bij de afdeling Vechtplassen. Drie dagen later mocht zij nog een genieten bij de lezing van Henk Tromp - afdeling Nieuwegein/IJsselstein - over Lesbos. Op 19 november was een afvaardiging aanwezig bij de aanleg van een broedwand voor de ijsvogel op de Botanische Tuin. De broedwand is één van de deelprojecten van de afdeling De Bilt/Zeist. We konden diverse malen afdelingen en personen ondersteunen, we bemiddelden bij het vinden van een spreker voor een zustervereniging. Gedurende de eerste maanden van het jaar was het rustig rond de aanleg van de golfbaan in Hoogland West. Uiteindelijk hebben de Stichting Behoud de Eemvallei en de Vogelwacht Utrecht op advies van hun gezamenlijke raadsman besloten niet verder te investeren in de procedure.

Verheugd zijn we met de enthousiaste reacties die volgden op de oproep aan de leden om aan de vereniging en daarmee aan alle leden te laten zien waar, met wie en hoelang ze al vogels telden. Dat resulteerde in een breed scala aan verslagen in *de Kruisbek*. Meerdere positieve reacties zijn bij de redactie van de *Kruisbek* binnengekomen over de verslagen uit "eigen tuin". Hulde aan de vele auteurs.

Het actueel houden van de website met het dagelijkse nieuws, de verslaglegging van de Midwinter Roofvogeltelling, de vernieuwing van de pagina over Vogelinventarisatie en de directe doorschakelingen naar Sovon, Buienradar etc. vertaalde zich in een toenemend aantal bezoekers. Het aanmeldformulier op de site zorgt – net als de herkenningcursussen zoals die dit jaar werden georganiseerd door de afdelingen Nieuwegein/IJsselstein en Vechtplassen voor een belangrijk deel van

de instroom van nieuwe leden. In totaal werd de site 13.352 maal bezocht door 6.615 unieke bezoekers die 47.775 bladzijden bekeken.

Social media zijn niet meer weg te denken. De vereniging blaast met een Twitter-account - die verzorgd wordt door Willem ten Broeke - haar deuntje mee. Gezien het aantal volgers en de pieken die ontstaan in het bezoekersaantal op de website bij een direct gerelateerde link, lijkt ook deze vorm van communicatie bij zowel de leden als derden aan te slaan.

We hebben samen met enkele leden onderzoek gedaan naar het verbeteren - lees moderniseren - van het digitale communicatietraject tussen leden, afdelingen en bestuur. Aanpassing dan wel vervanging van de website, het opstarten van een nieuwsbrief en het uitbreiden van de mogelijkheden van het e-mailverkeer zijn daarbij aan bod gekomen.

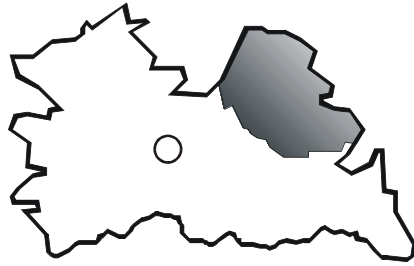
Aan de leden zal gevraagd worden om hun e-mailadres - voor zover nog nodig - in ieder geval kenbaar te maken aan de ledenadministrateur van de vereniging. De afdelingscoördinatoren en het bestuur kunnen dat gebruiken voor directe communicatie. Het e-mailadres zal uitsluitend gebruikt worden voor vereniging gerelateerde doeleinden. Het adres zal niet aan derden verstrekt worden en niet gebruikt worden voor commerciële doeleinden. Vanzelfsprekend kan ieder lid aangeven of er wel of geen prijs wordt gesteld op e-mail vanuit de vereniging. Een regeling betreffende de bescherming van de privacy is al door alle afdelingen goedgekeurd. Dit kunt u inzien op www.vogelwacht-utrecht.nl > Organisatie > Promotiemiddelen > E-mailbeheer.

Voor het verenigingsjaar 2013 hebben we het voornemen om regelmatig met een afvaardiging aanwezig te zijn bij activiteiten van de afdelingen. Over het omzetten van de website zijn sinds december gesprekken gaande met Bert Geelmuijden die als bestuursmedewerker hieraan met zijn kennis en kunde uitvoering wil geven. Er zal in het begin van het jaar 2013 een start worden gemaakt met het inventariseren van de wensen, de huidige en nieuwe mogelijkheden. Het introduceren van een digitale nieuwsbrief is daar nauw mee verbonden. In de agenda voor de algemene ledenvergadering kunt u lezen dat Bert van 't Holt zich kandidaat stelt voor het voorzitterschap van de vereniging en dat Trees Weggemans en Eckhart Heunks zich kandidaat stellen als lid van het bestuur. Het bestuur zal zich in de nieuwe samenstelling en structuur blijven inzetten voor de drie pijlers van onze vereniging: vogelstudie, vogelbescherming en educatie.

Frank Sidler - secretaris

AFDELINGEN

De **Afdeling Amersfoort** koesterde al een tijdje de wens om een lokale website te ontwikkelen met als doel informatie voor vogelaars in Amersfoort en omgeving overzichtelijk te bundelen. Hanno Steenberg en Gideon Vreeman, André van Keken en enkele andere geïnteresseerden een informatieve website: (www.vogelwerkgroepamersfoort.nl). Een aanrader in deze snelle en multimediale tijd.

Naast actuele informatie over de afdeling en de Vogelwerkgroep is het eveneens een verzamelaarsplaats van informatie over lokale vogelliteratuur. Via de website is een groot aantal vogelpublicaties uit de afgelopen decennia toegankelijk gemaakt. Een deel staat nog op de rails om gescand te worden en we proberen steeds meer gegevens, zoals oude zakboekjes en tellijsten, boven water te krijgen en toegankelijk te maken.

De website maakt gebruik van een CMS (Content Management System) waardoor meerdere personen artikelen kunnen publiceren zonder dat daar veel technische kennis voor nodig is. Recent toegevoegde content betreft onder andere de resultaten van de Bijzondere Soorten-inventarisatie in Den Treek, weblogs van de Trektelpost 't Hazenwater en excursieverslagen. De website biedt tevens een link naar een niet te versmaden fotogalerij. We hebben namelijk enkele geweldige vogelfotografen binnen onze gelederen die met grote regelmaat de prachtigste foto's maken. Verder is er een evenementenkalender met activiteiten waaraan ook andere (geregistreerde) gebruikers evenementen kunnen toevoegen. Het aantal unieke bezoekers bedraagt momenteel gemiddeld 185 per maand.

De afdeling prijst zich gelukkig om leden binnen haar gelederen te hebben die bereid zijn het nodige te doen om onze gepassioneerde liefhebberij steeds leuker te maken.

Excursies en onderzoeken

Natuurlijk organiseerden we afgelopen jaar weer de nodige excursies naar diverse vogelrijke gebieden. U zag ze afgelopen jaar via de Vogelwachtwebsite en *de Kruisbek* voorbij komen.

Ook het komend jaar willen we weer proberen het aanbod zo aantrekkelijk mogelijk te maken, onder andere door bijvoorbeeld avond-excursies te organiseren. Verslagen van deze excursies zijn op de site te vinden zodat u ook nog achteraf kunt bekijken wat u heeft gemist! In 2013 gaan we nog wat meer experimenten inlassen.

Verder hebben we meegewerkt aan diverse activiteiten van de Amersfoortse Natuuracademie; we zijn op stap geweest met een jongerengroep van het IVN; we hebben met een kraam gestaan op de Groene dag bij het CNME in Schothorst en we deden mee aan de landelijke Streekmarkt in de stad Amersfoort.

De Trektelepost 't Hazenwater werd door Marc Dijksterhuis, Gideon en Joachim Vreeman zowel in het voor- als najaar veelvuldig bemand. Er was veel pap maar er waren zeker ook de nodige krenten. De post heeft zich inmiddels een vaste plaats verworven bij geïnteresseerde vogelaars uit de Amersfoortse regio. Steeds meer mensen vinden hun weg ernaartoe en zijn er regelmatig te zien. Op de website zijn de trektelegegevens te bekijken via www.trektellen.nl.

Onze afdeling werd, samen met de gemeente Leusden, de vallei Horststee en Het Utrechts Landschap, in adviserende zin betrokken bij de voorbereidingen voor een vogelkijkscherm in Bloeidaal. Dit vogelrijke gebied ontwikkelt zich samen met De Schammer tot een steeds vogel- en natuurrijker stadspark van Amersfoort.

Door Andre van Keken werd de inventarisatie van Bijzondere Soorten (BSP) in Den Treek weer opgepakt. Van 1989 tot 2003 inventariseerde hij hetzelfde gebied (dezelfde route) en na negen jaren stilstand werd dit jaar de draad weer opgepakt. Het Ekster- en Kraaienproject in Schothorst beleefde z'n tiende jaar. In het kader van de Natuurlezingen Amersfoort (WNA) werden de resultaten van 10 jaar onderzoek door Gerard van Haaff tegen het licht gehouden. De komende tijd wordt bekeken in hoeverre het zinvol is om deze inventarisatie te continueren en zal een afrondend artikel worden geschreven.

Verder wordt regelmatig een beroep gedaan op onze vogelkennis en komen er telefoontjes binnen over bescherming van vogels waar we dan iets mee proberen te doen. Zo zag dit voorjaar een verontruste vogelaar het biotoop van een steenuil aan de Zevenhuizerstraat vernietigd worden. En onlangs belde iemand uit Schotthorst die de komende winter wakken wil zagen voor de eenden. Vorige winters vrozen veel meerkoeten vast. We bekijken steeds wat we hiermee kunnen of begeleiden vragen verder naar de stadsecoloog of andere betrokkenen.

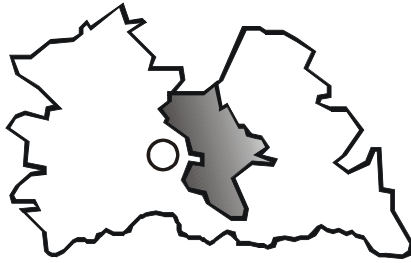
Wie helpt mee?

Het komend jaar gaan we weer eens een serieus beroep doen op de vogelwachters uit Amersfoort. Op verzoek van en in samenwerking met onze stadsecoloog zal er in 2013 een stadsdekkend onderzoek naar huismussen plaatsvinden. De stad zal in een serie telgebieden worden verdeeld die dan op huismussen bekeken gaan worden. We zouden het bijzonder waarderen als onze leden zich willen aanmelden om aan dit (kortlopende) project mee te doen!

Tot slot blijft de afdeling op zoek naar leden die wat actiever bij het afdelingswerk betrokken willen worden. Tot nog toe komt het elk jaar weer neer op een zeer klein groepje dat de kar trekt. Als méér leden zo nu en dan een stukje voor hun rekening zouden kunnen nemen, dan.... Ons coördinatieteam mag best nog wat versterkt worden en we zouden graag een lijstje maken van leden die zo nu en dan een bijdrage willen leveren. Bijvoorbeeld eens een dagje op een markt staan, een excursie mede begeleiden of eens een ornithologisch stukje schrijven (voor *de Kruisbek* of de website). Schroom niet en maak jezelf kenbaar!

Afdeling De Bilt/Zeist

Onlangs hebben wij de uitnodigingsbrieven voor het honderdtal leden van de afdeling De Bilt/Zeist op de bus gedaan. In die brief ontvouwen wij drieën, de coördinatiegroep bestaande uit René Alkema, Ron Keet en Veroniek Clerx, onze plannen voor 2013. Plannen die verder gaan dan uitsluitend de excursies in het veld. Deze plannen kunnen we echter niet uitvoeren zonder de broodnodige hulp van de leden.

Verleden

De afgelopen jaren hebben de concrete ledenactiviteiten enigszins stilgelegen. Toch is voormalig coördinator Wigle Braaksma, plaatselijk vogelaar pur sang, bestuurlijk heel actief geweest om de belangen van de plaatselijke vogelpopulatie te behartigen. Daarom zijn wij als nieuwe coördinatiegroep heel dankbaar dat hij ons wil blijven adviseren.

Sinds we in maart jl. als groep aan het werk zijn gegaan, hebben we ons verdiept in de communicatieve mogelijkheden van de Vogelwacht. Bijvoorbeeld hoe we effectief gebruik kunnen maken van internet en sociale media. Nog steeds bestaan plannen voor een internet-nieuwsbrief.

Dat alles neemt niet weg dat het eerlijke kijk- en luisterwerk en handwerk voorop blijven staan.

Projecten

In samenwerking met secretaris Frank Sidler zijn we in gesprek gegaan met de Botanische Tuinen van de Universiteit Utrecht. Daar bestaat de behoefte aan een ijsvogelwand. Daarnaast is onze hulp gevraagd bij de bouw en het onderhoud van nestkasten. Afhankelijk van de deelnamebereidheid van onze leden in de afdeling, kunnen we deze projecten realiseren. Producent in natuurbeschermingsproducten Vivara is benaderd om (op basis van gesloten beurzen) aan het nestkastenproject mee te werken. In november is in samenwerking met de Botanische Tuinen een eerste begin gemaakt met de ijsvogelwand. Het plan is, om in de maanden februari en maart verder te werken.

Excursies

Op 19 mei bezocht een groep van vijf personen (inclusief de coördinatoren Ron en René) de Eempolder. De aanvankelijk verscholen zomertaling was goed te zien en de kluten en futen kwamen goed in beeld. De pullies van grutto en kievit kwamen af en toe uit het hoge gras te midden van alarmerende ouders. We maakten met drie telescopen en vijf verrekijkers een mooi wandelrondje langs de bontgekleurde graslanden en dijk, de vele waterplassen en de kijkhut bij het Gooimeer. René zag zelfs een zwemmende schildpad. Grutto en kievit leken in de meerderheid, naast de grauwe gans en de tureluur. De exoten zwarte zwaan en Nijlgans lieten zich ook zien. Verder een mannetje krooneend, diverse gele kwikstaarten, graspiepers,

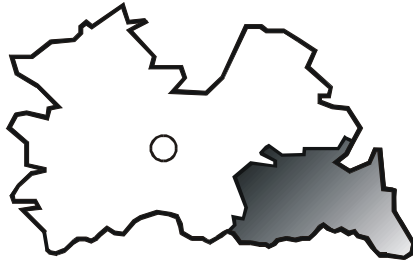
de grote zilverreiger, bruine kiek, oeverzwaluwen, visdief (met opgedoken stekelbaars), rietzangers met wenkbrauwstreep, rietgorzen, kleine karekiet, kleine plevier en veldleeuwerik. De koekoek liet zich horen en kwam vliegend in beeld. Kokmeeuwen, mantelmeeuw en brandganzen deden hun best deze mooie meidag op te warmen. Een knobbelzwaan was aan het broeden. Bij terugkomst, 5 uur later op de Nieuwe Weteringsweg afslag Bilthoven, maakte een ooievaar duidelijk dat de nieuwe coördinatiegroep De Bilt/Zeist was geboren.

Onder begeleiding van Bert van 't Holt gingen we op 6 juli op de Leusderhei op zoek naar de nachtzwaluw. We verzamelden rond 10 uur 's avonds bij het invallen van de duisternis met een beperkt gehouden gezelschap van circa 15 belangstellenden. Dat we op een gesloten terrein van Defensie liepen, was duidelijk. We ploegden ons omhoog door de rupssporen van tanks. Aanvankelijk was uitsluitend het kirrende geluid van de nachtzwaluw te horen, maar al snel liet hij zich uitgebreid zien. De vlucht van nachtzwaluwen levert een wonderbaarlijk schimmenspel op tegen het geel/oranje van de ondergaande zon. Ons geduld werd ruimschoot beloond. Zeker de moeite waard om ook eens te zien. Omdat de duisternis vervolgens snel inviel, wandelden we terug over het tankspoor. Goed dat deskundigen als Bert van 't Holt zo'n avondwandeling graag willen begeleiden.

Voor de excursies van 2012 en ander afdelingsnieuws zie www.vogelwacht.nl: de agenda en de pagina van De Bilt/Zeist.

Afdeling Driebergen/Doorn

In onze afdeling ligt het accent op excursies. Hoewel we gewend waren twee lezingen per jaar te houden, is er dit jaar slechts één lezing geweest. Maar die telde wel voor twee. Walenburg is geïnventariseerd op bijzondere broedvogels. De kerkuilenstand is weer twee kasten rijker in ons gebied en hebben we het broedsucces van deze soort vastgesteld. De winterroofvogeltelling die bij echte winterse omstandigheden (sneeuwdek) werd uitgevoerd, bracht gepast spektakel.

Lezing

Het terrein van de voormalige vliegbasis Soesterberg is niet zomaar voor iedereen toegankelijk. Herman van den Bijtel heeft als onderzoeker met zijn medewerkers wel toegang. Via veel betekenisvolle details schetste hij ons een boeiend beeld hoe flora, fauna, terreinomstandigheden en niet te vergeten de beheersmaatregelen gezamenlijk met elkaar verweven zijn. Nergens zoveel kormavinders en nergens in Nederland zo'n bastion van de bedreigde veldleeuwerik. Op deze avond nam Els Jonker afscheid. Ze is 27 jaar lid van de coördinatiegroep geweest. Een delegatie van het VWU-bestuur was aanwezig.

Excursies

Tien excursies en de nodige verkenningen lieten ons vele vogelkilometers maken.

1 De Zeeland-excursie (14 januari) was o.a. bijzonder door de roodkeelduikers op korte afstand en vooral ook door de drie velduilen nabij Stompetoren.

2 De Palmerswaard, de Marspolder en de Amerongse Bovenpolder oost (19 febr) lieten ijsvogels zien die dicht bij de Rijn de strenge winter prima overleefd hadden.

Het kwelmoeras van de Amerongse Bovenpolder - Sjef ten Berge

3 Het Leersumse Veld (10 maart) was met z'n twee klapeksters, kleine bonte specht, dodaars en raven een regelrecht feestje.

4 De Eempolder (15 april) was bijzonder door de vrouw en de man bruine kiekendief. Ze gedroegen zich zoals een buizerd zich over een mol zou ontfermen.

5 Zouweboezem en Achthovense uiterwaarden (12 mei) brachten ons kleine plevier en bontbekplevier op één slikrug. De cetti's zanger daar hadden we niet eerder meegemaakt.

6 Leusderhei (8 juni). Deze avond-excursie onder leiding van Bert van 't Holt bracht ons de grillige vluchten van de nachtzwaluwen, hun zang en hun opgewonden roepjes. De houtsnippen draaiden hun vluchtprogramma's ook zo opvallend af dat het niemand is ontgaan. De indringende bedelroepjes van jonge ransuilen lieten ook de excursiegangers niet onberoerd.

7 Groene Jonker (1 juli) was bijzonder omdat dit een excursie zonder één enkele roofvogelwaarneming was.

8 Amerongse Bovenpolder en Everdinger Waarden (8 september) hadden als leukste waarnemingen grutto, tapuit en kemphaan.

9 Maasvlakte en Westplaat (gepland 6 oktober, uitgevoerd 24 oktober) bracht ons vele honderden pijlstaarten en tientallen kepen. Deze laatste aan de boorden van de Nieuwe Waterweg. Op onze verkenningen hadden we eerder ook twee bruinvissen en twee regenwulpen tegen een achtergrond van containerschepen gezien. 10 Arkemheen en Schuitenbeek (25 november) is een week opgeschoven. Windkracht 9Bft. Op 2 december gingen enkele duizenden smienten en Kieviten voor de slechtvalk de lucht in. Ook enkele duizenden kolganzen en in bescheidener aantallen kleine zwanen waren er. Zelfs steltlopers als kempfaan en witgatje foerageerden onder toezicht van waakse wulpen.

Inventarisaties

Walenburg is ook dit jaar op bijzondere broedvogels geïnventariseerd. De nachtegalen zijn een beetje aan het terugkomen, met de nadruk op beetje. Daaraan zal naast externe oorzaken ook het beter vasthouden van regenwater mogelijk meegholpen hebben. Bijzonder was het overnachten van drie lepelaars tussen de pitruspollen van het moerasgedeelte. De struweelvogels, roodborsttapuiten en zelfs de kwartelkoning waren opvallend. De kwartelkoning verbleef korte tijd in een bloemrijk hooilandje.

De kerkuilen deden het dit jaar na twee rampjaren een stuk beter. Met zeker zo'n veertig jongen alleen al in de gebieden vallend onder Driebergen en Doorn was het een prima seizoen.

Twee nieuwe kasten werden geplaatst op plaatsen waar deze soort zichzelf al stiekem een onderkomen had verschafte. De vele honderden uilenballen moesten bijna met een kruiwagen worden verwijderd.

Wintertellingen

De tellingen van roofvogels vonden plaats toen het echt winterde. Dat bracht bijzondere waarnemingen mee zoals 120 Indische ganzen in een weiland naast boomgaarden bij Wijk en 35 mandarijneenden (uit collectie) bij elkaar overwinterend in de Langbroekerwetering. Intussen telden we volgens twee disciplines: de lijntelling en de punttelling. Totaal resultaat: buizerd 38, sperwer 5, havik 2 en torenvalk 2. Maar het meest tot onze verbeelding spraken de niet-roofvogels zoals roerdomp, watersnippen, witgatjes en raven in het winterse landschap.

Afdeling Nieuwegein/IJsselstein

De coördinatiegroep bestond in 2012 uit 6 personen. Tijdens de vergadering in september hebben 4 leden te kennen gegeven in maart 2013 te zullen stoppen met de coördinatiegroep. In *de Kruisbek* van november 2012 is er een oproep gedaan aan de leden om zich aan te melden voor de coördinatiegroep.

Excursies/activiteiten

Op 14 januari heeft de afdeling deelgenomen aan de midwintertelling en op

11 februari aan de roofvogeltelling. Ook zijn er twee thema-avonden georganiseerd: Ethiopië, Oeganda Rwanda (16 februari) gepresenteerd door Jack Folkers en Lesbos (17 november) gepresenteerd door Henk Tromp.

Ook dit jaar is er weer onderhoud gepleegd aan de oeverzwaluwwand bij de Nedereindse Plas.

Wegens gebrek aan tellers heeft de afdeling dit jaar niet deelgenomen aan de World Bird Watch.

Er zijn zes excursies georganiseerd. Te weten:

- Wandelexcursie Twickel. Bijzonder was dat alle spechtensoorten te bewonderen waren, inclusief de middelste bonte specht.
- Wandelexcursie de Groene Jonker.
- Auto-excursie Lauwersmeer: morinelplevier, gestreepte strandloper, temmincks strandloper, gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger en noordse gele kwikstaart.
- Wandelexcursie Zouweboezem: cetti's zanger en baardmannetje.

Baardmannetje - Rob Borst

- Auto/wandelexcursie Fryslân Bûtendyks. Tijdens excursie zijn we onder begeleiding van een lokale gids, die zijn hele leven (74 jaar) al in deze contreien woont, buitendijks geweest. Een bijzondere ervaring die ook nog eens ruim 50 soorten opleverde.

- Auto-excursie Oostvaardersplassen.

In het MEC zijn op een tiental zondagmiddagen vrijwilligers van onze afdeling actief geweest.

De afdeling heeft dit jaar een cursus Vogels herkennen georganiseerd. De belangstelling was overweldigend. Aanvankelijk was het plan de deelname tot 25 personen te beperken, maar dit is uitgebreid tot 30 personen. Uiteindelijk hebben we

nog enkele personen moeten teleurstellen. De deelnemers hebben de cursus allemaal als prettig en leerzaam ervaren. Uiteindelijk hebben 11 personen aangegeven lid te zullen worden van de Vogelwacht. Een woord van dank aan de uitvoerders van deze cursus en in het bijzonder aan Luc de Bruijn die op een zeer prettige wijze de cursus heeft gegeven.

Tanny Hiemstra heeft namens de Vogelwacht samen met de Nicolaasschool te IJsselstein een cursus vogels herkennen voor groep 8 georganiseerd.

Diversen

De afdeling is ook dit jaar nog vertegenwoordigd in de klankbordgroep "Ruimte voor de Lek". In december 2012 is de fase van aanbesteding werkzaamheden aangebroken.

Bestemmingsplan Blokhoeve wordt herzien. Namens de Vogelwacht heeft Dicky Mooiweer samen met IVN de inspraakreactie verzorgd.

Verder is er advies gegeven m.b.t. het maaibeleid in het Klooster door M. van Vliet en W. Stoopendaal en bij het nestkasten ophangen in dierenweide Wijkersloot door R. Borst. In december zijn er door de Vogelwacht tien nestkasten opgehangen in park Oudegein rond het MEC.

Woord van dank

Zonder vrijwilligers en behulpzame leden zouden verschillende activiteiten niet plaats hebben kunnen vinden. Langs deze weg wil ik iedereen bedanken die zich ingezet heeft bij: bezetting MEC, adviezen aan gemeente, excursies leiden en of andere activiteiten.

Afdeling Utrecht-stad

Afdeling Utrecht-Stad heeft een vrij productief jaar achter de rug. De kerngroep kreeg versterking van Sharon van den Eertwegh, maar deze heeft de groep ook al weer verlaten. In het voorjaar hielpen we de KNNV met het opzetten van een vogelwerkgroep: hiervoor gaven we een lezing en een excursie over Stadsvogels.

In Leidsche Rijn is een groep mensen actief met het volgen van een roest- en broedplek van ransuilen: er wordt gekeken

waar de uilen foerageren, en of daar voldoende voedsel te vinden is. Zo niet, wat kan de gemeente dan doen in de inrichting van het groen? De gemeente Utrecht, in de persoon van de ecologisch adviseur, denkt hierin actief mee en wij denken op de achtergrond mee.

Ook is er, op initiatief van de gemeente Utrecht, een werkgroep van start gegaan waarin gekeken wordt naar de gevolgen van het plaatsen van windmolens bij Leidsche Rijn. Namens de Vogelwacht denkt Guus hierover mee.

Een aantal malen is er contact geweest met de stadsvogeladviseurs van Vogelbescherming over stedelijke thema's, zoals: de wanden van de stadsgrachten (te hoog/recht) en de inrichting van het vernieuwde stationsgebied.

Onze maandelijkse excursies liepen dit jaar goed en werden redelijk tot goed bezocht. Speciale vermelding verdient het Texel-weekend van afgelopen oktober: ondanks de flinke regenval, waardoor we zelfs besloten eerder het eiland te verlaten, sprokkelde we toch een aardig lijstje bij elkaar, al had die heel wat leuker en langer kunnen zijn bij een beetje beter weer... Onze deelname aan de trekvogeltelling van Vogelbescherming ging niet door, ook vanwege de weersomstandigheden. Tijdens de excursies zagen we o.a. de volgende leuke soorten: rosse franjepoot, humes' bladkoning, giervalk, zwarte ibis, witwangstern, steppekieken-dief, lachstern, kleine vliegenvanger, stejneger's roodborsttapuit, zwarte zeeoet en bruine boszanger.

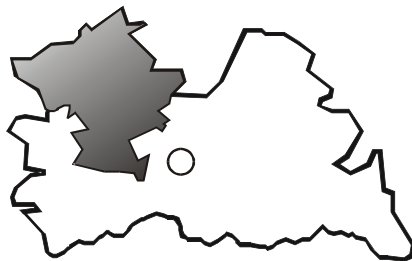

Witwangstern - Jan van der Greef

De **afdeling Vechtplassen** heeft een druk jaar achter de rug: excursies, een lezing, een vogelcursus, vogeltellingen en het plaatsen en onderhouden van nestkasten. Hieronder wordt ieder onderwerp kort aangestipt.

Excursies en lezing

We organiseerden dit jaar 11 excursies. Met een gemiddeld aantal deelnemers van tien mogen we qua belangstelling voor deze excursies niet klagen. Uitschieters in positieve zin waren de excursies naar de Loenderveense Plassen en de Leuserheide met respectievelijk 18 en 20 deelnemers, negatieve uitschieter was de excursie naar de Kampina/Oisterwijkse Vennen die door de geringe animo

(twee deelnemers) en het slechte weer niet doorging.

De excursies naar Wieringermeer en Hondsbossche Zeewering en Texel waren qua vogels kijken het meest succesvol. Een greep uit een omvangrijke lijst met vogelsoorten levert onder meer het volgende op: brilzee-eend, grote zee-eend, morinelplevier, rosse franjepoot in zomerkleed, bokje, houtsnip, porseleinhoen, waterral, grote burgemeester, dwergstern, zwarte zeekoet, nachtzwaluw, roodstuitzwaluw, klapekster, bosuil met jongen en beflijster.

We organiseerden dit jaar één lezing met een goede opkomst. In de grote zaal van 't Trefpunt konden we genieten van de schitterende foto's van vogels in Gambia gemaakt door Richard Pieterse en Michael Kars.

Cursus vogels kijken en herkennen

Na zeven jaar organiseerden we dit voorjaar weer een vogelcursus. De cursus zat al snel vol met 25 enthousiaste deelnemers. Ze kregen drie avonden "les" waarna er telkens een excursie volgde om het geleerde in de praktijk te brengen. De deelnemers hadden een positieve waardering voor de cursus. We hopen de deelnemers in de toekomst weer bij andere activiteiten van de Vogelwacht te ontmoeten. In de toekomst zullen we weer een cursus organiseren.

Vogeltellingen

De afdeling is ook druk met tellingen. Zo telt Hans Russer al jaren de zeldzame broedvogels in en rond de Tienhovense Plassen. Jack Folkers, Richard Pieterse, Gerhard Overdijkink en Cora Kuiper inventariseren broedvogels in de Bethunepolder. Hierbij mag niet onvermeld blijven dat we bij de tellingen in de Bethunepolder een zeer goede medewerking krijgen van enkele landeigenaren in de polder, te weten Bart en Willem van der Linden, Hans de Groot, Staatsbosbeheer en niet te vergeten Waternet (Nico Bouwman). Wij willen deze mensen en organisaties dan ook hartelijk bedanken voor hun medewerking.

Bijzonder was dat in juni twee roepende kwartelkoningen op het land van boer Willem van der Linden aanwezig waren. Om de "koningen" tot broeden te verleiden, hebben we met Willem overlegd of hij bereid was zijn land pas laat in de zomer te maaien. Dat was hij en dat waarderen wij zeer! Het beschermen van vogels is gewoon niet mogelijk zonder de hulp van deze enthousiaste en natuurgezinde boeren. Helaas weten we niet of er uiteindelijk is gebroed. We hebben geen nest en/of jongen gevonden.

Gerhard Overdijkink en Bert van Dillen telden in het kader van het SOVON-project Meetpunt Urbane Soorten (MUS) voor het derde jaar de vogels in het postcodegebied "3602".

Nestkasten

In januari 2012 hebben we in de Bethunepolder nestkasten geplaatst voor kerkuil, steenuil en torenvalk. In maart volgden nestkasten voor boeren- en huiszwaluw, grauwe vliegenvanger en gekraagde roodstaart. Ook plaatsten we zes nestvlotjes voor zwarte sterns in De Veenderij. Voor de aanschaf van de nestkasten en vlotjes kregen we bijdragen van het bestuur van de Vogelwacht en van Waternet! Super en nogmaals hartelijk bedankt.

De bezetting van de nieuwe nestkasten viel dit eerste jaar tegen, maar in een eerder geplaatste nestkast voor kerkuilen konden we in juni vier zeer gezonde jongen kerkuilen ringen. Een prachtig resultaat.

Coördinatiegroep

De coördinatiegroep vergaderde dit jaar vijfmaal. Helaas gaf Jack Folkers te kennen de coördinatiegroep met ingang van 2013 te willen verlaten. Hij gaat zich naast zijn huidige werk storten op het begeleiden van fotografie-reizen en dat laat zich niet combineren met het coördinatiewerk. Jack blijft gelukkig nog wel beschikbaar voor adviezen, lezingen, e.d. Wij bedanken Jack hartelijk voor al zijn werkzaamheden die hij voor de afdeling heeft gedaan! Gelukkig vonden we vrij snel een opvolger voor Jack in de coördinatiegroep. Michael Kars komt ons versterken! De coördinatiegroep bestaat hierdoor eind 2012 uit de volgende leden: Cok Augustinus, Cora Kuiper, Richard Pieteron, Gerhard Overdijkink, Michael Kars en Bert van Dillen.

de Kruisbek

Met "Tellen is het toverwoord" opende *de Kruisbek* het nieuwe jaar. Het thema "tellen" bleek een perfecte prikkel om potentiële auteurs uit te nodigen materiaal over dit onderwerp aan te leveren. Het resulteerde in een stroom van kopij gedurende het gehele jaar. *De Kruisbek* was dan ook goed gevuld met een totaal van 224 pagina's. Dat is ruim 50 meer dan in 2011 met 170 pagina's.

Het eerste nummer barstte zowat uit zijn nieten met artikelen waarin het tellen - van vogels, dat wel - centraal stond: Ben Hermans rapporteert de inventarisatie Nieuw Wulven gevolgd door een verslag van Jeroen Steenberg over het eerste broedgeval daar, van de grauwe klauwier. Cees Witkamp evalueert de resultaten van 36 jaar vogels tellen langs de Lek. Dat het vanuit de tuinstoel ook goed vogelen is, beschrijft Johan Barth. Steenuilen rond Wijk bij Duurstede werden op de voet gevolgd door Ton Janssen. De broedvogels in 2011 van de Bethunepolder werden geteld en vergeleken met de resultaten van de twee voorgaande jaren (Cora Kuiper, Jack Folkers en Gerard Overdijkink). Gideon Vreeman verhaalt over de herstart van het trektellen op het Hazewater.

In de vier volgende nummers blijft tellen een bron van inspiratie. Te noemen valt: het tellen van broedvogels op de forten rond Utrecht (Rutger Zeijpveld), Jan Buys maakt de balans op van 7 jaar broedvogel monitoring van de Steenwaard. Ook vogels van de Molenpolder zijn gedurende acht jaar geïnventariseerd. Sander Seure rapporteert de resultaten en ontwikkelingen over die jaren. De verandering in de vegetatieopbouw in de Gagelpolder en de effecten daarvan op de vogelpopulatie worden beschreven door Eckhart Heunks. Aan de hand van inventarisaties sinds 2009 beschrijven Richard Pieteron en Jack Folkers de trends, ontwikkelingen en verwachtingen in de Bethunepolder. De broedvogelbevolking van de Botanische Tuinen van de Universiteit Utrecht werd doorgelicht (Johan Bart en Frank Sidler). Met een verslag van de geslaagde Midwinterroofvogeltelling werd aangegeven dat velen in de VVU meetellen en dat hopelijk dit jaar weer doen.

Nieuw in *de Kruisbek* waren de rubrieken *Voor u gelezen* en de *Boekbespreking*. Beide werden verzorgd door Frank Sidler. In de *Scharreleieren* konden we weer

meereizen met Guus Peterse en genieten van zijn ontmoetingen met al of niet bijzondere gevleugelden.

Toon Vernooij informeert ons *In 't kort* over opmerkelijke bevindingen op het terrein van het ornithologische onderzoek.

Uiteraard heeft *de Kruisbek* ook weer gediend als platform van de vereniging door het plaatsen van mededelingen, oproepen, noodkreten, excursieverlagen en in het *Verenigingsnieuws* met het aankondigen van activiteiten uit de afdelingen.

Tenslotte willen we de fotografen bedanken voor het beschikbaar stellen van hun fotomateriaal, waarmee we de teksten in *de Kruisbek* rijkelijk konden illustreren.

Pestvogel - Jan van der Greef